ФИФІ ФЫМЫГЪЭПУД, ФИ ІЕЙ ФЫМЫГЪЭПЩКІУ

АДЫГЕ ПСАЛЪЭ

АДЫГСКОЕ СЛОВО

КъБР-м И ПАРЛАМЕНТЫМРЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЭМРЭ Я ГАЗЕТ
ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КБР

1924 ГЪЭМ И МЭКЪУАУЭГЪУЭ МАЗЭМ И 1 ЛЬАНДЭРЭ КЪЫДОКІ

№242 (21.400) ● 2008 гъэм дыгъэгъазэм (декабрым) и 18, махуэку ● Тхьэмахуэм тхуэ къыдокІ ● И уасэр соми 3-щ ●

adyghe@mail.ru
adyghepsale.ru

● Къэрал къулыкъущІапІэхэм

Хьэрычэтыщ1эхэм папщІэ - шэсыпІэ фонд

Хьэрычэт Іуэху мыиным зыщІэгъэкъуэным техуэуэ Къэбэрдей-Балъкъэрым 2009 гъэм дагуэрэ зы Іэмалыщ1э къыщагъэсэбэпыныщ - шэсыпІэ фонд ящ1эзІуахыныщ. КъБР-м и Льапкъ банк советым иджыблагъэ иригъэкІуакІэ зэІущІэм апхуэдэу щыжиІащ республикэм экономикэ зыужьыныгъэмрэ сатумкІэ и министр Мусуков Алий.

ШэсЫпІэ фондыр къызэрагъэпэщынущ республикэ бюджетымрэ федеральнэ бюджетымрэ я хьэжъкІэ. Мы фондыр къагъэсэбэпырынущ хьэрычэт лэжьакІуэхэм ящ1ыщу банкэм кредит къыІэхьин папщІэ зыхуейм хуэдиз сакъыпэт зымыгъэтІылъыфхэм. Апхуэдэ щ1ыхэмрэ ахэр зэкІуэлІа банкэмрэ зэщІыгъуу шэсыпІэ фондым зыхуагъаззэ хьэрычэт лэжьакІуэм ахъшэр щІыхъэмыпшынжьын щхьэусыгъуэ къыкъуэкІмэ, абы кІишэтэ щІыхуэм и процент 70-р ипшынжьыну я фондым и пащІэ иритьхьажьын папщІэ. Абы и уэкІкІэ банкыр темышынжьхьажу ахъшэр хуэныкъуэ щ1ыхум иритьфынущ. Ауэ кредитыр кьеІызых щ1ыхум сакъыпэту игъэтІылъын мылъкуу я нэхъ мащІэ дыдэу и1эн ищІэу кІишэтэ щІыхуэм и процент 30 мынэхъ мащІэ къызыщІэкІын. Кредитыр хуэмыпшынжьмэ, абы пэуву аращ хьэрычэт лэжьакІуэм фІаубыдынур.

Апхуэдэ Іуэхутхьбзэр пщІэнІзу щытынукъым - щ1ыхуэр къэзыщІэм абы щІитын хуейщ кредитым и проценти 3 - 5 хуэдизыр. «Фондым апхуэдэ хабзэхэм тету дэлэжьэну банкэр конкурсКІэ кьыхахынущ», - жиІащ Мусуков Алий.

Министрым къигъэлъэгуащ шэсыпІэ фондхэр мы зэманым Урысей Федерацэм и субъектэ 26-м зэрыщыІэр. Псалъэм кьыдэкІуэу жьгІэнщи, хьэрычэт Іуэху мыиныр дэІыгъынымкІэ Іэмал хьарзынэхэр республикэм щ1ыэтеуващ: ди деж щ1олажьэ хьэрычэт Іуэху мыиныр дэІыгъынымкІэ фонду 13, кредит кооперативу 30. Абыхэм щхьэзакъуэ хьэрычэт лэжьакІуэхэмрэ юридическэ ІэнатІэхэмрэ щ1ыхуэхэр ират. Псори зэхэту абыхэм мылъкуу ябгъэдэлъыр зы илъэсым кьриубыдэу хуэдитІ? ныкъуэкІэ нэхъыбэ хъуащ икІи сом мелуан 260-м щІигъащ.

КъБР-м и Льапкъ банк советым и зэІущІэм щІихэлъащ дызыхуэкІуэ и илъэсым зэрылэжьэну планым. Апхуэдэу банкирэм КъБР-м Экономикэ зыужьныгъэмрэ сатумкІэ и министерствэм чэнджэщ, ирагъэкІуакІэм и къэгъэнэжьыгъэ. Іэмал хьарзынэхэр республикэм щ1ыэтеуващ: ди деж щ1олажьэ хьэрычэт Іуэху мыиныр дэІыгъынымкІэ Іэмал хьарзынэхэр республикэм щ1ыэтеуващ: ди деж щ1олажьэ хьэрычэт Іуэху мыиныр дэІыгъынымкІэ фонду 13, кредит кооперативу 30. Абыхэм щхьэзакъуэ хьэрычэт лэжьакІуэхэмрэ юридическэ ІэнатІэхэмрэ щ1ыхуэхэр ират. Псори зэхэту абыхэм мылъкуу ябгъэдэлъыр зы илъэсым кьриубыдэу хуэдитІ? ныкъуэкІэ нэхъыбэ хъуащ икІи сом мелуан 260-м щІигъащ.

ЗэкъуэшІ и къэгъэсэбэпыныгъэ - щ1ыхуэр къэзыщІэм абы щІитын хуейщ кредитым и проценти 3 - 5 хуэдизыр. «Фондым апхуэдэ хабзэхэм тету дэлэжьэну банкэр конкурсКІэ кьыхахынущ», - жиІащ Мусуков Алий.

Министрым къигъэлъэгуащ шэсыпІэ фондхэр мы зэманым Урысей Федерацэм и субъектэ 26-м зэрыщыІэр. Псалъэм кьыдэкІуэу жьгІэнщи, хьэрычэт Іуэху мыиныр дэІыгъынымкІэ Іэмал хьарзынэхэр республикэм щ1ыэтеуващ: ди деж щ1олажьэ хьэрычэт Іуэху мыиныр дэІыгъынымкІэ фонду 13, кредит кооперативу 30. Абыхэм щхьэзакъуэ хьэрычэт лэжьакІуэхэмрэ юридическэ ІэнатІэхэмрэ щ1ыхуэхэр ират. Псори зэхэту абыхэм мылъкуу ябгъэдэлъыр зы илъэсым кьриубыдэу хуэдитІ? ныкъуэкІэ нэхъыбэ хъуащ икІи сом мелуан 260-м щІигъащ.

КъБР-м и Льапкъ банк советым и зэІущІэм щІихэлъащ дызыхуэкІуэ и илъэсым зэрылэжьэну планым. Апхуэдэу банкирэм КъБР-м Экономикэ зыужьныгъэмрэ сатумкІэ и министерствэм чэнджэщ, ирагъэкІуакІэм и къэгъэнэжьыгъэ. Іэмал хьарзынэхэр республикэм щ1ыэтеуващ: ди деж щ1олажьэ хьэрычэт Іуэху мыиныр дэІыгъынымкІэ Іэмал хьарзынэхэр республикэм щ1ыэтеуващ: ди деж щ1олажьэ хьэрычэт Іуэху мыиныр дэІыгъынымкІэ фонду 13, кредит кооперативу 30. Абыхэм щхьэзакъуэ хьэрычэт лэжьакІуэхэмрэ юридическэ ІэнатІэхэмрэ щ1ыхуэхэр ират. Псори зэхэту абыхэм мылъкуу ябгъэдэлъыр зы илъэсым кьриубыдэу хуэдитІ? ныкъуэкІэ нэхъыбэ хъуащ икІи сом мелуан 260-м щІигъащ.

МЕЧИЕВ Асхъэт.

● Къеблагъэ, Илъэсыщ1э!

Псеишхуэр машзаводым щагъэкІащ

Илъэсыщ1э махуэщхуэхэм я нэгу зрагъэужьыну щ1ыху нэхъыбэ зэкІуалІэ щ1ыпІэхэм ящ1ыщ Абхъазым и утыр. Махуэщхуэм хуэфащэну щ1ыхухэм я гукъыдэжыр кьэзыІэт псей гъэшІэрэщІан нтъэ къэс ядеж щагъуэв. Мы гъэм Абхъазым и утыр зыгъэдэхэну псеишхуэр Налшык кьалэ дэт машинэ заводым къращащ.

МЕТР 15 зи лъагагъ псейр егупъуэрэ къраупщ1ыкІащ, хуэсабжьыпэуэрэ машинэм ираПъхьэрп, гъуэгуанэ трагъэуващ. Щ1ыхухэм яфІэгъэщІэгъуэну а псоми кІэлъыплъырт, уебгІэмэ телефонкІэ абы видео тезыхъэрп щ1ыэт. «Электросеть» Іуэхущ1апІэм и лэжьакІуэхэр ток зэрыкІуэ я кІапсэхэм зыри зэран зэрыхуэмыхъуным кІэтъыплъырт. Псейр кьэзыщІэ машинэр мыхъ-мытІэу кьэуващІэн хуей хъуащ, ауэ щ1эщхъу кьэмыхъуу ар хухах щ1ыпІэм нашэсащ.

МыдэкІэ кьызэдашам, псейм хуащІа щІэгъэкъуэныр щ1ыкІуу кьащІэкІащ икІи щ1эрыщІэу ар ягъэхъэзырыжьын хуеІуэ кьаІыыкуэкІащ. Гуфіэхъ дехьамк, зэман мымащІэ текІуэдами, и кІэм псейр и пІэм изэгъащ.

А Іуэхур зэфІэгъэкІынырзи пщ1э дагъэхьа, Налшык кьалэ адміністрацыем и упафэщІым и кьуэдзэхэу Портэ Галинэрэ Тюбеев Хьызырэ кьыхагъэщ1ащ нужьрей ильэсхэм Абхъазым и утым щагъэува псейхэм нэхърэ мэр кІудкІэ зэрыпэхъ инырикІи ар кьалэ администрацэмрэ машинэ заводымрэ нагъыщхьэсхэм хуащ1 тыгъэу зэрыщытыр, абы щ1ыхуэм я гукъыдэжыр кьиІэтынуи ехъуэхъуахэщ. Апхуэдэуи ильэсыщ1э псалъэ гуапэхэр жаІащ псейр зыгъэувахэу Тэрчокъуэ Хьэсэн, Мэкъуаэу Анатолэ, Гъудэ Залым, Кьуныкъу Нсуф, Прищепнэ Эллэ сымэ.

Псейр хьэпшып щІуугъэнэ зэмылІэужьыгъуэхэмкІэ ягъэщІэрэщІэнущ «Вестер-Гипер» тыкуэным и гъэжькІуэхэм.

Дыхуэят щ1ыхуэхэм ягу кьэдгъэкІыжьыну нэгъабэ кьалэм щагъэува псейхэм я нэхъыбэм лей кьаэзыратхьар. Псейхэр зэрагъэщІэрэщІа хъэшпышпхэр ящ1ыгъуи, щ1эрыщІэу зэхуэдэу «яхуэзжын» хуей хъуащ. Дыщогуфь мы гъэм апхуэдэ хабзэншагъэ ди щ1ыхуэм ямыІэжьыну.

ТХЬЭХУЩЫНЭ Іанэ.

КъБР-м и Правительствэм и Унэм дыгъэгъазэм и 16-м щ1ызэхэтащ республикэм и Президентым деж Граждан жылагъуэм зегъэужьыныр къыззыІэтэпэщ1ынымрэ щ1ыхуэм и хуитныгъэхэмкІэ щ1ыз комиссэм и зэІущІэ.

Ар иригъэкІуакІащ комиссэм жуэап зыхь и секретарь Беппаев Сэфэр.

ЗЭХЫХЬЭМ япэу щ1ызэпкъраХащ Бахьсэн, Май, Шэрэдж районхэм къэрал кІуэцІ ІуэхуэкІмэ я къудамэхэм щ1ыхуэмрэ гражданинымрэ я хуитныгъэхэр хьумэным теухуауэ мазибгъуэм зэфІагъэкІаХэр. Абы екъэлІауэ ирагъэкІуэкІа къэпщ1ытэ нигъэм къриІыбуахэм зэхуэсахэр хигъэгъуэзащ Тэрч-Балькъ къэзакъ округым и атаман, комиссэм хэт Любуня Николай.

Къэпсэлъэм къызэригъэлъэгъуэмкІэ, Бахьсэн къыпэлъ, Май, Шэрэдж районхэм щ1ыщІэ криминогенныр щытыкІэр нэхъыбэу къызыхэкІыр жылагъуэм и социальнэ ІэнатІэхэм щ1ыхьхьу зэхъуэжьрэ тхьэусыхэрэщ. Лэжьэфыну зи кьару иІыгъуэхэм я ІэнатІэр зэрафІэкІуэдым, дунейпсо фінансыкризисыр кьаэзрылъэІэсым зыри зэран зэрыхуэмыхъуным кІэтъыплъырт. Псейр кьэзыщІэ машинэр мыхъ-мытІэу кьэуващІэн хуей хъуащ, ауэ щ1эщхъу кьэмыхъуу ар хухах щ1ыпІэм нашэсащ.

МыдэкІэ кьызэдашам, псейм хуащІа щІэгъэкъуэныр щ1ыкІуу кьащІэкІащ икІи щ1эрыщІэу ар ягъэхъэзырыжьын хуеІуэ кьаІыыкуэкІащ. Гуфіэхъ дехьамк, зэман мымащІэ текІуэдами, и кІэм псейр и пІэм изэгъащ.

А Іуэхур зэфІэгъэкІынырзи пщ1э дагъэхьа, Налшык кьалэ администрацыем и упафэщІым и кьуэдзэхэу Портэ Галинэрэ Тюбеев Хьызырэ кьыхагъэщ1ащ нужьрей ильэсхэм Абхъазым и утым щагъэува псейхэм нэхърэ мэр кІудкІэ зэрыпэхъ инырикІи ар кьалэ администрацэмрэ машинэ заводымрэ нагъыщхьэсхэм хуащ1 тыгъэу зэрыщытыр, абы щ1ыхуэм я гукъыдэжыр кьиІэтынуи ехъуэхъуахэщ. Апхуэдэуи ильэсыщ1э псалъэ гуапэхэр жаІащ псейр зыгъэувахэу Тэрчокъуэ Хьэсэн, Мэкъуаэу Анатолэ, Гъудэ Залым, Кьуныкъу Нсуф, Прищепнэ Эллэ сымэ.

Псейр хьэпшып щІуугъэнэ зэмылІэужьыгъуэхэмкІэ ягъэщІэрэщІэнущ «Вестер-Гипер» тыкуэным и гъэжькІуэхэм.

Дыхуэят щ1ыхуэхэм ягу кьэдгъэкІыжьыну нэгъабэ кьалэм щагъэува псейхэм я нэхъыбэм лей кьаэзыратхьар. Псейхэр зэрагъэщІэрэщІа хъэшпышпхэр ящ1ыгъуи, щ1эрыщІэу зэхуэдэу «яхуэзжын» хуей хъуащ. Дыщогуфь мы гъэм апхуэдэ хабзэншагъэ ди щ1ыхуэм ямыІэжьыну.

ТХЬЭХУЩЫНЭ Іанэ.

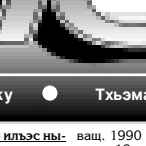

Ильэси 7,5-кІэ

США-м и президент Буш Джордж вакъэр езыгъэтІыпщ, «Аль-Багдадия» телеканалым и журналист Мунтазир аз-Зейди ильэси 7,5-кІэ яГъэтІысынкІэ щ1ынагъуэ щ1ы1эщ.

Иракым и юристхэм зэрыхуагъэфащэмкІэ, ар ягъэкъуэнщэнущ хамэ кьэралым и унафэщІымрэ Иракым и премьер-министр Нури аль-Маликрэ (вакъэр щІрутІыпщ1ым ар Буш бгъэдэтащ) зэрригъэпудамкІэ.

Фигу кьэдгъэкІыжьнщи, Мунтазир аз-Зейди пщІэнщэу кьащ1ыхэщ1ыжьну хьэзырщ кьэрал зэмылІэужьныгъуэхэм щ1ыщ уэчыл 200-м щІигъум. Абы я пащэщ Хьусейн Саддам и уэчылу щ1ыта Хьалил ад-Дулеймии.

Я унэм кІуэжьнущ

Британиеи и зауэлІэр Иракым ирашыжьнущ 2009 гъэм и япэ илъэс ныкъуэм кьриубыдэу.

Инджылызымрэ Иракымрэ я премьер-министрхэу Браун Гордонрэ Нури аль-Маликрэ зэрыжаІамкІэ, апщІондэху Инджылызым Іэщ1кІэ зэщІэузэда и кьарухэу Иракым щ1ыІэхэм и кІэм нагъэсын хуейщ зауэ Іуэхуу ирахьэжьа псори.

Нобэкіэ Иракым щ1ыІэщ Инджылызым и зауэлІ мини 4-м щІигъу. Ахэр США-м и зауэлІхэм ядоІэпыкъу щ1ыдагъэкІэ кьулей кьэралым «демократиер» щ1ыгъэувыныжьмкІэ.

Щ1ыдагъэр егъэмащІэ

ОПЕК-м хьыхьэ кьэралхэм щ1ыдагъэу махуэ кьэс кьыщІашым и бжыгъэм баррель мелуани 2-кІэ ягъэмэщІащ.

Нэхъапэ1уэкІэ Урысейм жиІат ОПЕК-м щ1ыдагъэу ищ1эм хигъэщІмэ, абыи махуэ кьэс кьыщІишыр баррель мин 300-кІэ зэрригъэмэщІэнур. Иджы ОПЕК-мрэ Урысеймрэ я щапхьэм зэрырикІуэр - жиІащ Азербайджаным энергетикэмрэ промышленностымкІэ и министр Алиев Натик. А Іуэхугъуэхэм щ1ыдагъэм и уасэм хагъэхьуэну экспертхэм хуагъэфащэ.

Мы махуэхэм

Дыгъэгъазэм и 18, *махуэку*

■Хэкум и Іэпхьукіахэм я дунейпсо махуэщ. ЭКОСОС-м и жэрдэмкІэ, ООН-м и Ассамблее Нэхъыщхьэм 2000 гъэм дыгъэгъазэм и 4-м гъэльэпІэн хуейуэ игъэуващ. 1990 гъэм дыгъэгъазэм и 18-м кьащтат Хэкум и1эпхьукІа лэжьакІуэхэмрэ абыхэм я унагъуэхэмрэ я хуитныгъэхэр хьумэным хуэунэтІа дунейпсо конвенщ1ы.

■ **Нигер Республикэм и Льапкъ гуфІэгъуэщ** - ар 1958 гъэм кьэрал щхьэхуэ хьуащ. Нигерыр Франджым и колониеу щытат, зи щхьэ унафэ хуэзыщ1ыж республикэу Франджы Зэгухьэныгъэм хьыхащ.

■Дыгъэгъазэм и 18 - 19-хэм Рим (Италие) щекІуэкІынущ мэкъумэш зыужьныгъэмкІэ дунейпсо фондым и Гъэзэщ1акІуэ советым и сессие.

■Дыгъэгъазэм и 18 - 19-хэм Женевэ (Швейцарие) щ1ызэІущІэнущ Дунейпсо сату организацэм (ВТО-м) и Совет Нэхъыщхьэр.

■ **Дыгъэр къыщІэкІащ сыхьэти 7-рэ дакъикъэ 35-м, кьухьэжьнущ сыхьэт 16-рэ дакъикъэ 31-м.**

■ **Махуэм и кІыхьагъщ сыхьэти 8-рэ дакъикъэ 55-рэ.**

Планэпэр зыгъэхьэзырар ГЪУЩІО Зарифщ.

ХьэфІыцІэ Мухьэмэд ЩІДАА-м и дипломыр Парпарэ Анатолий ирет.

«Адыгэ псалъэ» газетым и редакцэм дыгъуасэ и хьэщІащ Урысей Федерацэм и ТхакІуэхэм я союзым и секретарь, щ1ныкабзэмрэ гъэзджэмкІэ къэрал университетым Москва дэтым и профессор, «Историческая газета»-м и редактор нэхъыщхьэ, Урысейм и къэрал саугъэтым и лауреат Парпарэ Анатолий.

«АДЫГЭ ПСАЛЪЭ» газетым и редактор нэхъыщхьэ, ЩІэныгъэхэмкІэ Дунейпсо Адыгэ Академием и вице-президент **Хьэфіыці Мухьэмэд** зэІущІэр къызэІуихыу журналистхэм Анатолий яригъэщІыуа нэужь, ди республикэм щІэх-щІэхыурэ къакІуэ усакІуэм, щІэныгъэлІым ди лъэпкъым и блэкІам фІыуэ зэрыхищ1ыкІым, ди тхьдэм теухуа тхыгъэхэр «Историческая газета»-м зэрытридзэм къытеувыІащ. Псалъэм и хьэтыркІэ, Къэбэрдейр Урысейм зэрыгухьэрэ илъэс 450-рэ щрикъум ирихьэлІэу газетым и напэкІуэцІу 8 а Іуэхугъуэм триуухат редактор нэхъыщхьэм.

Парпарэ и лэжьыгъэм пщІэ зэрыхуащІым и щ1ыхьэтщ ЩІэныгъэхэмкІэ Дунейпсо Адыгэ Академием щІыхь зиІэ и член зэрыхъуар. Мухьэмэд хьэщІэм иритыжащ �щІДАА-м и дипломыр. Апхуэдэуи зэІущІэм къыщІэсэльащ «Литературная Кабардино-Балкария» журналым и редактор нэхъыщхьэ **Тхьэзэпэ Хьэсэн**.

Парпарэ Анатолий псалъэ щратам ар къытеувыІащ и лэжьыгъэм епха Іуэхугъуэ щ1ыхуэхэм. ЗэІущІэм и кІуэхыу хьэщІэмрэ хэгъэрейхэмрэ зэгъуэгуэ фэеплъ сурэт зытращ1эхащ.

ИСТЕПАН Залиев.
Сурэтыр **КЪАРЕЙ Элинэ** *триХащ.*

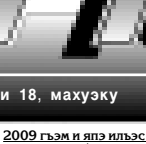

● ЗэІущІэхэр

ЗэІущІэ МЭЛАЖЬЭ

ГУП щхьэхуэхэр яІэщи, щІэхыщ1эхыу зэхуэсурэ тхьэусыхэрэ зэхагъэкІ. Къэрал кІуэцІ Іуэхуэкъмкіэ къудамэхэм я унафэщІхэмрэ щ1ыпІэхэм егъэбыдыІа участковэ инспекторэмрэ езы щ1ыхуэхэр нэхъ щ1ыхуэхьу зэманым ирагъэблагъэ.

Ябыдыдахэр пІалъэкІэ щаІыгъ изоляторхэм я щытыкІэр, я лэжьэкІэр зэдгъэлъэгъуати, абыхэм щІэсхэм я тхьэусыхэф къыпТэрыхьакъым. Изоляторхэм щ1ыхуэм и хуитныгъэхэр зэрыщ1ахьумэр МВД-м и штабым и нэІэм щІэтщ1,- кьиІэльэгъуащ Любуня Николай.

Апхуэдэу ар къытеувыІащ Бахьсэн кьалэмрэ Щ1эрэдж районымрэ я ОВД-хэр щ1ылажьэ унэхэр зэгъэпэщ1ыжьын зэрыхуейм, абыхэ щ1ы1эхьэ хэжьыпІэхэм, ныжьжьщ1эхэр зэрамыІ ыкІыдэщ1ынымк хуэунэтІуэ щ1ыпІэ и администрацэхэм я гъусэу зэфІагъэкІыпхьэхэм, гъэсэныгъэм, хабзэм и лэжьакІуэхэр зыхуэныкьуэ дэІэпыкьуныгъэхэм, чэф гетьэужьыпІэхэр, фадэмрэ афиныжьмрэ иубыдахэм щеІэзэну центрхэр кьиІэзІухьэ ныжьмкІэ ехьэлІа Іуэхугъуэхэм, нэгъуэщІэжьм.

Абыхэм ятеухуа унафэ зэІущІэм кьышащтащ.

Иужьк1э комиссэм хэтхэр зэхуэдэ щ1ыхьэ зэрыщІэ Іэпхъуэкьжа зы унагъуэ псэуп1экІэ кьызэрыгъэпэщ1ынымк, политикэ щхьэусыгъуэкІэ зэхэзэхуэн щ1ауэ щытта щ1ыхуэ1ипІэм я Іыхьлъхьэм мылъкуІэ зыщІэгъэкъуэным (компенсацэ етыным) и Іуэхум.

Зэ1ущІэм и кІэм зэхьыхьэм кьыщащтащ комиссэр етІанэгъэ зэрызэхэкІ1ыну Мунтаев.

ХЬЭЖЬКЪАРЭ Алик.

● Ди хьэщІэщым

И лэжьыгъэм хуащІ пщІэм и щ1ыхьэту

Жыгым къыпыкІэр и уасэщ, щІыхум и уасэр и лэжьыгъэрщ.

Ди гъэм ирагъэщІащ

Алиментым зыщ1ызыгъэпщкІуэр

АДЫГЕЙ. ***Республикэм и суд приставхэм я жэрдэмкІэ, щІынальэм щокІуэкІ «Алиментхэр ад-анэм я къалэнщ» акъор. ЩІыпІэ телевидениэр я къусэу иджыблагъэ приставхэр щ1ыІащ алимент зымытхъэм я деж.***

РЕСПУБЛИКЭМ и суд приставхэм я управленэм и пресс-Іуэхущ1апІэм и лэжьакІуэ Бидэнокъуэ Бэлтэ зэрыжаІамкІэ, приставхэм телевидениэр щ1ыІыгъуу унагъуэхэм щ1ыкІуэм деж, алиментым зыпыІэзыдзхэм загъэпщкІу, хэІущ1ыІу хъункІэ мэщ1ынэхэр. Ауэ ар кьызыфІэмыІуэхухэри щ1ыІэщ. Дауэ ящ1ми, щ1ы-Іэ хабзэм зыри фІэкІынукъым, гува-щІэхами я улахуэм щ1ыщу сабиим лъыс ахъшэр ирагъэтынщ.

Республикэм и суд приставхэмрэ щІыхуэхэр Іэнатіэкіэ къызэгъэпэщ1ынымкІэ и центрымрэ зэдолажьэ алимент зыпшынын хуейуэ щ1ыхуэ зытелъхэр Іэнатіэкіэ къызэгъэпэщ1ынымкІэ.

ЩІтыкІэр къенщІтэ

Жор Плъымым и дунейпсо комитетым (МККК) Абхъазым и Кодор дэлъм щ1ыщ1ыІэ щытыкІэр къенщІтэ, щІыхуэм ядоІэпыкъу.

Ди гъэм ирагъэщІащ

МККК-м и лІыкІуэу республикэм щ1ыІэ Казанбэ Борис зэрыжаІамкІэ, щ1ыпІэ властым и арэзыныгъэ хэлъу псапащІэ Іуэхуэхэр Кодор ауэм щрагъэкІуэкІащ, щтапІэ ихьэжауэ щытахэм ящ1ыщу я унэ къэзыгъэзэжахэм ерыскьыпхьэхэмкІэ, щ1ыгъынэмкІэ ядэІэпыкьуащ. Псори зэхэту абыхэм щ1ыІэубыдащ унагъуэ 200-м щІигъу. Лэжьыгъэм иджыри пащэнущ.

Сымаджэщ1щІэ къызэІуах

КЪЭРЭШЕЙ-ШЭРДЖЭС. ***Республикэм и Прикубан куейм хьыхь Кавказ жылагъуэм нэмысыблагъэ районым и терапевт поликлиникэ къыщ1ызэІуахащ. Гуфіэхъуэ зэІущІэм хэтащ щ1ынальэм и президент Эбзеев Борис.***

ПОЛИКЛИНИКЭЩІЭМ и унэр нэхъапэм республикэм Мэкъумэш щ1ыкІэ и щІэныгъэхъэхутакІуэ институтым ейуэ щытащ. Мазэ зыбжанэкІэ зэзгъэбэкІыжмэ, щ1ыпІэ депутатхэм я дэІэпыкьуныгъэкІэ Прикубань районым сом мелуаниблкІэ ар кьащ1эхужащ, сом мелуаницкІэ зэригъэпэщ1жащ.

Поликлиникэм хэтщ узыфэ зэхуэмыдэхэм щеІэзэ кабинетэ 50-м щІигъу. Ахэр иджырей Іэмэпсымэхэмкіэ, медицинэ обрудованэхэмкІэ къызэрэпэщащ, лабораторэ зэмылІэужьыгъуэхэр, УЗИ, ЭКГ щащІ пэщхэр, нэгъуэщІхэри иІэщ. Псори «Узынщагъэ» лъэпкъ проектым ипкъ иткІэ республикэм къыдэрыхащ. Зы махуэм кьриубыдэу щ1ыху 250-м нэблагъэм щІэзэрыфынущ сымаджэщ1ым.

Абы нэмыщІкІэ, «ДэІэпыкьуэгъу псынщІэу» 3, санитар машинэу 6 поликлиникэм епхащ.

ХЬЭЩЫКЪУЕЙ Олег.

● Бахьсэн куей

И къаІэныр ехъуэж

ХАБЗЭМ ебэкъуа ныбжьыщІэхэр щагъасэу, гъуэгу захуэ щ1ытрагъэувэжу Куба къуажэм дэта Іуэхущ1апІэм и къаІэнхэр яхъуэжащ. Иджы ар унагъуэхэмрэ сабинхэмрэ къэралым къыбгъэдэжІ Іуэхутхьбзэ яхуэщІэнымкІэ центр хъущ.

АБЫ ІЭМАЛ игъэтащ унагъуэ хуэмыщІахэм, апхуэдэ унагъуэм къыхэкІа сабиим, зи узынщагъэм кьимыхьажьи нэхъыжьхэм ядэІэпыкьуну. Іуэхущ1апІэм и лэжьакІэм щ1ыгъуазэ зыхуаІащ Бахьсэн куей адміністрацэм и унафэщІым и кьуэдзэ Кьаздэхъу Олег, Бахьсэн кьалэ администрацэм егъэджэнэныгъэмкІэ и департаментым и ЭщІагъэлІ нэхъыщхьэ Лъэпщ Іэсият сымэ, нэгъэщІхэмри.

Іуэхущ1апІэм и унафэщІ Кьанкъуэ Мухьэмэдрэ абы и кьуэдзэ Мэлбахьуэ Алимрэ тепсэлъыхьащ и центрыр дауэ къызэгъэпэщами, сытхэм хуэныкъуэми. ХьэщІэхэм ирагъэлъэгъащ Іэпщ1элъапщІагъэм хуагъасэ сабинхэм я Іэдакъэщ1экІэр зыхуэдэр, я уэрэд жыІэкІэр, къэфэкІэр.

Къаздэхъу Олег Іуэхущ1апІэм иригъэкІэкІ лэжьыгъэм арэзы текъуащ, абы сабинхэм яритащ комПьютер, тІелевизор, музыкальнэ центр, нэгъуэщІхэри.

ДЗЭГЪЫЩІТЭ Азэмэт.

● Аруан куей

Иджырей Іэмэпсымэхэр къагъэсэбэп

ПакІ предприятэм къыщащэу. Мыбы и лэжьакІуэхэм зэрыжаІэмкІэ, хьэпшыпыр, щхьыныгъуэр зыкІуэщІыпыр, абы тегъэуахэр нэм къыфІэнэу дахэу щымытмэ, щэхуакІуэхэр кьыпхудзэхьэхыркъым.

ДЖЫЛАХЪСТЭН Тіомэ.

● «Адыгэ псалъэр» къыхызох

Лъэпкъым и щІэнгъуазэ

«Адыгэ псалъэр» нэхъ дахэу гъэпса, нэхъ купщІафІэу Урысеймк къыщыдэкІ газет зырызхэм ящ1ыщ. Адыгэм и блэкІам, и къэкІуэнум зэІуахуэ тепсэлъыхьыф, нобэрей и псэуКІэр наІуэу къэзыгъэлъэгъуэф, дунеи псом щикъухьа ди лъэпкъэгъуэхэмрэ хэкурысхэмрэ зэпызыщІэ, зэгъуэнэгъу зыщІыф газетщ ар.

Псом хуэмыдэу газетыр Интернетым ираІухь зэрыхьуэр а Іуэхугъуэм нэхъ зиубгъуащ, и щІэджыкІакІуэхэми къахэхьуащ. Хьыбар купщІафІэхэм ящ1ынэмыщІауэ, газетым къытехуэ сурэтхэр гъэщІэгъуэнщ. «Адыгэ псалъэм» и къыдэкІыгъуэхэр зэхуэпхэсмэ, адыгэ лъэпкъым и щІэнгъуазэ лъэщ уиІэу уби хуэнущ.

Адыгэ газетыр къыдэзыгъэкІ гупым я дахагъэр, гуапагъэр, гъбзыгъагъэр кьытощ абы и напэкІуэцІхэм.

«Адыгэ псалъэр» цІыхум и гур зыгъэтІысэ псалъэгъэ кьудейкъым, атІэ икІи и чэнджэщэгъу пэжщ.

«Адыгэ псалъэ» газетыр къыдэзыгъэкІ, ар цІыхубэм я пащхьэ илъхьэным хэлъжьыхь псоми фІыщІэшхуэ яхудощ! Дэ фІыуэ фыдолъагъу, пщІэшхуи фхудощ! Илъэсыщ1э къэблэгъам гуфІэгъуэмрэ дэрэжэгъуэмрэ фи Іэпэгъуу фытехьэну сыфхуохъуахъуэ, етІанэгъэ фІыкІэ Тхьэм фынигъэс!

УЭХЬУТЭ Александр,
Урысей Федерацэм щ1ыпсэу адыгэхэм я лъэпкъ-щэнхабзэ автономием и Хасэм и тхьэмадэ.

Ди газетыр къыфІэрыхьэну фыхуеймэ
Ди щІэДжыкІакІуэ лъапІэхэ!

Фигу къыдогъэкІыж 2009 гъэм
я япэ илъэс ныкъуэм къыфІэрыхьэну газетхэм, журналхэм Іэ тедзэнщ
зэрекІуэкІыр.
Илъэс ныкъуэм ди газетым и уасэр сом 356-рэ кІэлъыкІи 10-рэщ.
«Адыгэ псалъэм» Іэ щытевдзэ хъунущ
республикэм и пощт Іуэхущ1апІэ псоми.

Ди индексыр 51531

Экономикэ | Политикэ

Махэку

Кавказ Ищхъэрэ | Жылагъуэ Іуэху

● Іуэху епГыкІэ

Сталиным и пщІэр щІемыхуэхыр

ВЦИОМ-м кърахьэлІа бжьгъэхэм кьыззрагъэпЭагъэмэІэ, Іэщіагъэхэр иужьрейуэ зыхэупщІыхьа цІыхухэм я процент 42-м кьалъытэ Сталиныр къэралыгъэшхэм и кьыззэгъэпэщакІуэ гъуззэджэу, ІдзэзешэІ зэчиифІэу, иджырей Урысейми апхъэдэ цІыху унафэщІу иІэн хуейуэ. Зэрытлъагъуэр, илъэсхэр псынщІэ дыдэу тхьдэм хэлъ. Сталиныр, зэхъуэкІыныгъэ инхэр адэ-мыдэкІэ щІекІуэкІми, Сталиным и пщІэр ехуэхыркъым, цІыхубэм щыгъупщэрхэу. Вождышхуэр цІыху мелуан Іэдэхэмкі Іэгуаэфіщ икІи щапхъэфІщ.

Сыт абы и щхьэусыгъуэр? А упщІэм зэрытхуэзэфІэкІкІэ жэуап ептынщ.

Іэщіагъэпіхэм зэрадубзыхуамкІэ, Урысейм и экономикэ зыужьныныгъэ нэхъ ин дыдэр зытехуэр 1923 - 1927 гъэхэрщ. Куэдым жаІэркІым, ауэ ар гугъу тщІа ильэсхэм власть зыІэщІэльар Сталинырщ.

Лениныр дунейм ехыжа нэужь, къэралым и къэкІуэнр зэІуменІэх хъуат. ШэчхэльтэкІым Урысеймрэ промышленнэ Іуэхущапіэ льэщхэр кьыщызэгъэпэщын зэрыхуейм. Ауэ а къалэныр гъэззэщІа хъун папщІэ СССР-м имыІэу мелард 16-17 хуэдиз. Ди зэманым ар ахъшэшхуэ дыдэкъым - къэралым ирашакъ хуэдэ Іэджжкіэ нэхъыбІэщ. Ауэ а льэхъэнэм, Урысейм и экономикэр хьэбэсабэу щызэтракъутам, си гугъу тщІа ахъшэр кьэугъуеиныр зыми хэгъэкъарунутэкъым. Ящыпкъуэ Іэщіагъэпіхэм жаІэр? ялъ щыкІэ промышленность псынщІэм зегъэужьыпхъэу, уней хозяйствэхэр кьызэгъэпэщыпхъэу. Сталиныр зи пащІ унафэщІхэм трагъэфІыкыхьыр промышленностри мэкъумэш Іэнатіэрэ цІыхубэ мылъкуу щытын, уней статуи гъэкІуэдыжкІи, мылъку псори къэралым Іэщіэлъхъэн хуейуэ. Зэманым кьигъэльэгъуащ апхъэдэ Іэхъу епГыкІэр тэмэму кьызэрыщІэкІар. Нэгъэущі гъуэгуанэм, промышленнэ Іэнатіэр зэтеуцуагъэ уемыпІэщІэхІми хъунэ гъэхъэзырпхъэу кьэзыгъэуву щытам, къэралыр теувамэ, шэч хэмылъу, СССР-р щІэх дыдэу яубыдынут фашист зэрыпхъэрыдзэхэм.

Сталиным и ехъулІэныгъэшхуэт япэрей илъэситху планхэр. Зэман кІэщІым кІриуфыдзу кьызэрагъэпэщат энергетикэм и льабжьэ быдэ, машинэ, хъыхь, авиацэ предприятэ инхэр.

Куэдым кьалъытэ СССР-р Хэку зауэшхуэм нэхъ псынщІэу дыдэу зэхъэзыкІыныгъэ инхэр адэ-мыдэкІэ щІекІуэкІми, Сталиным дзэзешэ цІэрыІуэ зэрызэтриукІар куэдкІэ зэран хъуауэ. Ауэ гу зылъыпІэхъэщ мыри: Хэку зауэшхуэм щыпхъэщыщхъу щытар дзэхэр Іэщіэкіэ зэрызэщІэуэзгъдарт. Сыт хуэдизу зэчиифІэмэ, фоч фІэкІа зыІэщІэмыльзауэлІхэр япэлъэщынутэкъым танк, кхъухьлъатэ льэщхэр зи куэд фашистхэм. Политикэ залымыгъэм хуэдизу дзэзешэхэр нэхъ зыхуэфІыщ Іэщіагъ